

Naturvernforbundet Hordaland
Bredsgården 1E
5003 Bergen

17. juni 2021

Vestland fylkeskommune

Høringssvar til Vestland fylkeskommunes Planprogram – Regional plan for klima 2022-2035

Vi viser til Vestland fylkeskommunes Regional plan for klima 2022-2035 med høringsfrist 18 juni 2021.

Om Naturvernforbundet Hordaland

Naturvernforbundet Hordaland er et av de største lagene i Naturvernforbundet, som er den eldste og en av de største miljøorganisasjonene i Norge. Vi har over 3500 medlemmer i gamle Hordaland og jobber for en samfunnsutvikling basert på bærekraftig forvaltning av naturen.

Bakgrunn

Planprogrammet til Regional plan for klima 2022-2035 er en «plan for planen» og presenterer derfor det overordnede formålet med planarbeidet, planprosessen med frister og deltagelse, opplegg for medvirkning og behov for utredninger, uten å gå i detalj i tiltakene. Den angir derfor en struktur for det videre arbeidet, med forslag til hovedtematiske områder og skisser for hva som skal gjøres og hvordan.

Planen inneholder mange gode elementer som til sammen peker mot det samme målet: Nullutslipp i Vestland fylke innen 2030. Tre hovedområder fokuseres i klimaplanen: Utslippsreduksjon, klimatilpasning og naturmangfold. Dette er en god struktur. Spesielt er det positivt at «reduere klimafotavtrykket», dvs. avtrykk knyttet til indirekte utslipp fra produkter gjennom produksjon og transport utenfor fylkets og landets grenser, som lenge har vært holdt utenfor klimaregnskapene, nå tas med. At sikring av naturmangfold innlemmes i planarbeidet er også positivt på bakgrunn av at klimakrisen og naturkrisen er to sider av samme sak og må sees i sammenheng. Vi stiller oss også positiv til at klimatilpasning, inkludert klimarettferdighet og folkehelse, er tatt med i planen.

Våre merknader

1. **Det bør komme tydeligere fram at målene i planprogrammet gjelder hele fylket**, dvs. alle innbyggere, næringer og forvaltningsnivåer, ikke bare Vestland fylkeskommunes virksomhetsområder.
2. **Målet om nullutslipp innen 2030 kan synes urealistisk**, sett i lys av at de nasjonale målene for 2030 er på 50-55% reduksjon (sammenlignet med 1990-nivå). Vi spør oss hvilke ekstra virkemidler fylkeskommunen har til rådighet og ber om at det begrunnes særskilt hvordan fylket kan oppnå høyere mål enn de nasjonale. Brutte klimamål har dessverre så langt vært regelen heller enn unntaket. Det er svært viktig for klimaomstillingsarbeidet at målene er realistiske, hvis ikke vil det kunne ha negativ effekt for motivasjon og gjennomføring på alle plan.
3. Skal ambisjonene i klimaplanen oppfylles må målene ledsages av forpliktende årlige mål (fra og med 2022 og frem til 2030) for totalutslippene og innenfor hver av utslippssektorene, slik som transport, bygg- og energibruk, landbruk og næringsutvikling. Selv om det påpekes (på s. 11) at «Ein skal årleg vurdere behovet for revisjon av handlingsprogrammet» må denne forpliktelsen forsterkes og utvides i planprogrammet. **Planprogrammet bør derfor tydelig**

presisere at årlige utslippsmål og plan for korrigerende tiltak skal være inkludert i den endelige planen.

4. Skal utslipp reduseres i hht mål i punkt 3 (over) bør det presiseres at **naturlige karbonlagre må ivaretas slik de er** og, kompenseres der inngrep ikke kan unngås
5. Som nevnt er det positivt at indirekte utslipp tas med i planprogrammet, men dette må **gis mer konkret mål enn kun å « redusere klimafotavtrykket til Vestlandssamfunnet »** slik det står (s. 6) i programmet. For at indirekte utslipp skal reduseres må settes opp tilsvarende årvisse mål som for direkte utslipp, slik at klimafotavtrykket reelt sett reduseres.
6. Som en følge av dette bør det også tydelig fremkomme **ansvarliggjøring** av tiltakene. Som det står i planprogrammet (s. 6): «For å lukkast i arbeidet med utslippsreduksjon, må alle ta sitt ansvar». Dette momentet bør forsterkes i planprogrammet og konkretiseres i den endelige planen gjennom å vise hvilke sektorer som har ansvar for oppfølging og resultatoppnåelse, som f.eks. virksomheter, kommuner, fylke, stat og innbyggere. En slik konkretisering vil være avgjørende for måloppnåelsen.
7. Selv om klimaplanen utarbeides separat fra andre fylkeskommunale planer innenfor for eksempel areal- og transport, næringsutvikling, fornybar energi og energiproduksjon/distribusjon er det viktig at disse sees i sammenheng og at den ene planen ikke slår den andre i hjel. Som det står i planprogrammet (s. 5): «..... må innholdet i planen bli sett i sammenheng med dei andre måla i Utviklingsplanen». **Klimaplanen bør være overordnet andre planer og ikke omvendt.** Altfor ofte ser vi at natur og naturmangfold blir nedprioritert i forhold til energiproduksjon og distribusjon, transport- og næringsinfrastruktur, og at økosystemtjenester, karbonlagre, og naturmangfold blir skadelidende på bekostning av utbyggingsplaner. I så fall blir klimaplanen raskt til fromme ønsker og ikke praktisk politikk. Vi ber derfor om at planprogrammet løfter klimaprogrammet opp i en større sammenheng og skisserer mulige uheldige klimakonsekvenser utløst av andre planer slik at klimamålene reelt sett kan oppfylles.
8. **Energisparing** bør få et eget punkt, i tillegg til energieffektivisering. For å redusere utslippene er det avgjørende at vi sparer på energi og at energibruken er optimal og prioriteres ut ifra livsløpsanalyse av klimagassutslipp, arealbehov og naturpåvirkning. «Den reneste energien er den som ikke brukes» er et slagord som er mer aktuelt enn noensinne. Ren energi er et knapphetsgode og må forvaltes deretter.
9. I listen over aktører som kan medvirke i prosessen bør **miljøorganisasjoner** nevnes spesifikt. Det samme bør **fagbevegelsen**. Medlemmene her er viktige stemmer i klimaomstillingen og vil kunne komme med viktige innspill i det videre arbeidet.

Vi håper fylkeskommunen tar hensyn til våre innspill og ser frem til videre samarbeid i utarbeidelsen av den endelige planen.

Med vennlig hilsen
Naturvernforbundet Hordaland

Gabriel Fliflet
Leder

William Helland-Hansen
Styremedlem